

مقدمه

مطالب کتاب علوم و فنون ادبی جامع از نظر موضوعی به چهار بخش تاریخ ادبیات، سبک‌شناسی، موسیقی شعر (عروض) و زیبایی‌شناسی شعر (آرایه‌های ادبی) تقسیم می‌شود. در سؤالات تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی تلاش مؤلفان بر این بوده است که با ارائه سؤالات متنوع، تغییرات اساسی مطالب این کتاب نسبت به کتاب‌های قبلی را پوشش دهند. در سؤالات سبک‌شناسی، دیدگاه تحلیلی و نقد ادبی به‌طور ویژه مورد توجه بوده‌است. در مبحث موسیقی شعر سعی شده‌است که سؤالات، سطح ساده تا پیچیده علم عروض را به تناسب مباحث پوشش دهند. در بخش آرایه‌های ادبی نیز تمامی آرایه‌های ادبی با سؤالات متنوع و استاندارد به طور کامل بررسی شده‌اند.

با توجه به تغییراتی که مجموعه کتاب‌های درسی ادبیات اختصاصی رشته علوم انسانی داشته است، در این کتاب رویکرد مؤلفان کتاب‌های درسی جدید در تألیف درس‌نامه‌ها و تیپ‌بندی سؤالات مورد توجه قرار گرفته‌است.

اصول و ویژگی‌های کتاب:

الف- درخت دانش: در ابتدای هر فصل یک نمایه کلی از درس، به‌منظور نظم بخشیدن به مطالعه، انسجام فکری و هم‌چنین برای مشخص کردن مسیر مطالعاتی ارائه شده است.

ب- درس‌نامه: در آغاز هر درس، مطابق متن کتاب درسی، درس‌نامه‌هایی به صورت خلاصه و طبقه‌بندی نگارش شده‌اند. در تألیف درس‌نامه‌ها در بخش موسیقی شعر و آرایه‌های ادبی مثال‌ها و تمرین‌هایی برای فهم بیشتر مطالب ارائه شده است. در بخش تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی نیز، سعی کرده‌ایم رویکرد تحلیلی متون را براساس سه قلمرو زبانی، فکری و ادبی مدنظر قرار دهیم؛ در این راستا در بعضی درس‌نامه‌ها برخی متون خارج از کتاب بر اساس ویژگی‌های سبکی ذکرشده بررسی شده‌اند.

ج- سؤالات شناسنامه‌دار:

- **کنکورهای سراسری داخل و خارج از کشور:** نظر به تغییرات مباحث درسی علوم و فنون ادبی نسبت به گذشته، در این کتاب ۳۲۰ سؤال از کنکورهای سراسری داخل و خارج از کشور سال‌های قبل گزینش شده‌اند.

- **سؤالات آزمون‌های کانون:** تعداد ۹۴۷ تست از آزمون‌های کانون در سال‌های قبل انتخاب شده‌اند. در گزینش این سؤالات، پوشش حداکثری مطالب کتاب درسی جدید مورد توجه قرار گرفته است؛ لذا برخی سؤالات در بعضی موارد تغییراتی نیز داشته‌اند.

- **سؤالات مکمل و مرتبط با متن کتاب درسی:** برای پوشش کامل مطالب کتاب درسی، ۷۳۳ سؤال تألیفی نیز در این کتاب قرار داده‌ایم. در طراحی این سؤالات تلاش مؤلفان بر این بوده است که تمامی تیپ‌های سؤالات که از خودارزیایی‌ها و کارگاه‌های تحلیل فصل کتاب درسی جدید امکان طراحی دارند، پوشش داده شود.

د- پاسخ‌های تشریحی: در پاسخ‌های تشریحی اولاً سعی شده‌است پاسخ‌ها به صورت کامل و دقیق نوشته شود تا دانش‌آموزان برای فهم پاسخ نیازی به مراجعه دوباره به درس‌نامه‌ها نداشته باشند و ثانیاً بیش‌تر گزینه‌های نادرست تشریح شده‌اند تا دام‌های آموزشی هر مبحث بهتر شناخته شود.

ه- پیمان‌های بودن سؤالات کتاب: (۱۲۸ پیمان ۲۰ سؤالی و ۱۰ سؤالی)

سؤالات این کتاب بر اساس موضوعات موجود در کتاب درسی، در قالب پیمان‌های ۱۰ یا ۲۰ سؤالی ارائه شده‌است. (۶۲ پیمان ۱۰ سؤالی و ۳۶ پیمان ۲۰ سؤالی)، پیمان‌های بودن سؤالات مزیت‌هایی دارد:

۱- مدیریت و مهندسی برنامه شخصی مطالعه و تمرین (ایجاد نظم در مطالعه): دانش‌آموزان با توجه به تعداد پیمان‌های هر مبحث، راحت‌تر می‌توانند زمان خود را برای مطالعه هر مبحث تنظیم کنند. ضمن این‌که تعداد پیمان‌های هر مبحث با توجه به اهمیت آن انتخاب شده‌است تا در هر موضوع، تعداد سؤالات متناسب با آن در اختیار دانش‌آموز قرار گیرد.

۲- پرهیز از افراط و تفریط: وجود پیمان‌ها در کتاب، سبب شده‌است که مؤلفان کتاب به اندازه اهمیت که موضوعات دارند، سؤال ارائه کنند.

۳- اختصاص دادن زمان مناسب برای هر درس بر حسب توانایی‌ها و نیازهای شخصی

۴- تقسیم مطالعه مباحث بر اساس پیمان‌ها در بازه دو هفته‌ای بین آزمون‌ها

۵- پوشش تمامی مطالب در یک ترکیب بهینه از سؤالات: در پیمان‌های هر مبحث، طیف کاملی از تیپ‌های سؤال مربوط به آن مبحث در نظر گرفته شده‌است که با توجه به مباحث کتاب علوم و فنون ادبی از خستگی دانش‌آموز در حین مطالعه جلوگیری کند.

و- آزمون‌های جمع‌بندی: در پایان هر فصل یک آزمون جمع‌بندی ۲۰ سؤالی برای بازیابی مباحث و آزمایش دقیق آموخته‌ها قرار داده شده است. (۱۲ پیمان ۲۰ سؤالی)

ز- بخش ترکیبی آرایه‌های ادبی: از بخش آرایه‌های ادبی نیز، ۱۲ آزمون مجزا برای جمع‌بندی تمامی آرایه‌های ادبی به صورت ترکیبی از هر سه کتاب علوم و فنون ادبی (دهم، یازدهم و دوازدهم) در نظر گرفته شده است. (۱۲ پیمان ۲۰ سؤالی)

ح- آزمون‌های ویژه برترها: در پایان هر کتابدو آزمون ۲۰ سؤالی ویژه ترازهای برتر قرار داده شده است. (۶ پیمان ۲۰ سؤالی)

در خصوص مطالب ارائه شده در این کتاباگر پیشنهاد یا انتقادی دارید می‌توانید از طریق آدرس ایمیل 4ensani@gmail.com با ما در میان بگذارید.

گروه مؤلفان